

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN STELSELONDERZOEK 2013-2014

Basisschool St. Laurentius

Plaats : Weert
BRIN nummer : 03YP|C1
Onderzoeksnummer : 259802
Datum onderzoek : 13 januari 2014
Datum vaststelling : 13 maart 2014

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	CONCLUSIE	13
	BIJLAGE 1 OORDELEN	15

1 INLEIDING

Op 13 januari 2014 heeft de inspectie basisschool St. Laurentius bezocht in het kader van een landelijk stelselonderzoek naar de staat van het primair onderwijs in Nederland. Het doel van dit onderzoek is het verzamelen van informatie over een aantal indicatoren, waarover de inspectie rapporteert in het Onderwijsverslag 2013-2014. Deze indicatoren hebben betrekking op de opbrengsten, het onderwijsleerproces, de zorg en begeleiding en de kwaliteitszorg. Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven is tevens standaard gecontroleerd of de school voldoet aan bepaalde wettelijke voorschriften, waaronder de onderwijstijd.

Bijlage 1 bij dit rapport bevat een overzicht van de indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

De bevindingen uit het stelselonderzoek worden gebruikt om te bezien of het reeds aan de school toegekende basisarrangement kan worden gehandhaafd. Eventueel geconstateerde tekortkomingen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse.

Onderzoeksoopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Een controle van de aanwezigheid van de schoolgids en het schoolplan bij de inspectie.
- Een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijk verplichte onderdelen in de schoolgids en het schoolplan.
- Een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland.
- Onderzoek en analyse van jaardocumenten en andere documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij:
 - schooldocumenten, handelingsplannen en groepsplannen zijn bestudeerd;
 - in alle groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal en rekenen en wiskunde;
 - gesprekken met de directie, de intern begeleider en met leraren zijn gevoerd;
 - een eindgesprek met de directie en een vertegenwoordiging van het bestuur, na afloop van het schoolbezoek is gevoerd.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2012 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 van dit rapport beschrijft de inspectie de bevindingen die uit haar onderzoek op basisschool St. Laurentius naar voren zijn gekomen. Bij de geconstateerde verbeterpunten is tevens een onderbouwing opgenomen. In hoofdstuk 3 volgt de conclusie. Bijlage 1 van dit rapport bevat een overzicht van de bij dit onderzoek gebruikte indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

2 BEVINDINGEN

Algemeen beeld

Bijlage 1 van dit rapport bevat een overzicht van de bij dit onderzoek gebruikte indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover. Uit dit overzicht valt op te maken dat op basisschool St. Laurentius de kwaliteit van het onderwijs op de onderzochte indicatoren op orde is. De kwaliteit van enkele indicatoren is zelfs van hoog niveau. Dit betreft het realiseren van een taakgerichte werksfeer, de actieve betrokkenheid van de leerlingen en het systeem van de zorg.

Basisschool St. Laurentius is een kleine school met een team dat er de schouders onder wil zetten. In het kader van de schoolontwikkeling en het mogelijk toekomstige samengaan is expliciet de samenwerking gezocht met het team van een andere kleine school met een vergelijkbare leerlingenpopulatie. Deze samenwerking krijgt vorm op meerdere vlakken: gezamenlijke keuze voor een nieuwe methode, gezamenlijke inhoudelijke vergaderingen waarin gesprekken met collega's met eenzelfde groep kunnen worden gevoerd en een vergelijkbare aansturing en onderwijskundig beleid. De eenduidige aansturing is mogelijk omdat zowel de directeur als intern begeleider op beide scholen werken.

De schoolontwikkeling in de afgelopen jaren heeft geleid tot het genoemde kwaliteitsprofiel. De school is dan ook met recht trots op de ontwikkeling die zij de afgelopen jaren heeft doorgemaakt. De implementatie van handelingsgericht werken en het vormgeven van het onderwijsleerproces aan de hand van Marzano 'Wat werkt', heeft een verbinding gecreëerd tussen de nieuwe en eerder ingezette ontwikkelingen. Het huidige kwaliteitsniveau van de opbrengsten, het onderwijsleerproces en het cyclische proces van de kwaliteitszorg geeft vertrouwen in de verdere schoolontwikkeling.

Toelichting

Hieronder volgt een nadere toelichting op het hierboven geschetste beeld. Allereerst wordt een inzicht gegeven in de door de school behaalde opbrengsten. Daarna wordt de gerealiseerde kwaliteit beschreven en de aandachtspunten daarbij verder toegelicht.

Opbrengsten

De eindresultaten liggen, gelet op de samenstelling van de leerlingenpopulatie, in 2012 significant boven het te verwachten niveau; in 2011 en 2013 zijn ze

ruim voldoende en liggen ze net onder de door de inspectie gehanteerde bovengrens. Alle kinderen van groep 8 nemen deel aan de Eindtoets en zijn ook meegeteld bij het beoordelen van de resultaten. De eindresultaten zijn gemiddeld als ruim voldoende beoordeeld.

Ook de resultaten op de tussentijdse toetsen zijn gemiddeld als voldoende beoordeeld. De gemiddelde vaardigheidsscore van de meest recente toetsresultaten voor technisch lezen in groep 3 en 4, rekenen en wiskunde in groep 4 en 6 en begrijpend lezen in groep 6 liggen boven de door de inspectie gehanteerde ondergrenzen. De meest recente resultaten van rekenen en wiskunde in groep 4 en begrijpend lezen in groep 6 liggen onder de gehanteerde ondergrenzen. In haar eigen analyse benoemt de school zorgsignalen voor aspecten van Nederlandse taal. Schoolbreed betreft dit vooral de resultaten van woordenschat en begrijpend lezen. Deze gebieden zijn dan ook onderdeel van het verbetertraject en professionaliseringsplan van de school.

De sociale competenties van leerlingen worden gedeeltelijk in beeld gebracht. De school beschikt hiervoor over een landelijk genormeerd instrument, maar het zelfrapportagedeel van de leerlingen wordt nog niet gebruikt. Om deze reden wordt niet beoordeeld of de sociale competenties van de leerlingen op het verwachte niveau liggen.

Leerstofaanbod en didactisch handelen

Het leerstofaanbod voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde is dekkend voor de kerndoelen, het past bij de onderwijsbehoeften van de leerlingen en wordt aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van groep 8. In de afgelopen jaren heeft de school de methoden voor voortgezet technisch lezen en rekenen/wiskunde vernieuwd. De leerinhouden in de groepen 1 en 2 is gebaseerd op een methodisch aanbod. Dit aanbod wordt aangevuld met enkele eigen thema's waarvoor doelen en activiteiten zijn gepland. Er is sprake van een doorgaande lijn door de hele school. Het aanbod gericht op de bevordering van actief burgerschap en sociale integratie staat beschreven in een beleidsplan. Hierin staan zowel de doelen als de activiteiten beschreven. De leraren voeren de geplande activiteiten ook uit. Opmerkelijk hierbij is dat de leraren nog beperkt inzicht hebben in de relatie van deze activiteiten met de kerndoelen behorende bij actief burgerschap en sociale integratie.

De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande tijd en leggen op een aansprekende en doelmatige wijze uit. Ze gaan bovendien na of de uitleg wordt begrepen en geven gelegenheid tot het stellen van vragen. In de geobserveerde lessen is er in mindere mate sprake van interactie, tussen leerlingen en leraar en leerlingen onderling, over de gehanteerde strategieën en de effectiviteit daarvan. De leraren realiseren in hoge mate een taakgerichte werksfeer. Er is

sprake van een doelmatig klassenmanagement dat zorgt voor een rustig en ordelijk verloop van de lessen. Daarbij is er een goede structuur in de onderwijsactiviteiten, worden verschillende werkvormen toegepast en wordt de gewenste leerhouding door de leraren duidelijk gemaakt. De leerlingen zijn mede als gevolg daarvan in hoge mate actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten. Ze luisteren actief en letten goed op, tonen zich geïnteresseerd en zijn geconcentreerd bezig met hun werk.

Begeleiding, afstemming en zorg

De school volgt de prestaties en ontwikkeling van de leerlingen voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde met behulp van landelijk genormeerde en methodegebonden toetsen en eigen observaties. Deze toetsen en observaties worden aangevuld met een capaciteitentest in groep 6 en groep 8. In de groepen 1 en 2 vinden, naast de landelijke genormeerde toetsen, gestructureerde observaties plaats. Ook wordt jaarlijks in alle groepen de ontwikkeling van de sociale competenties gevolgd; het leerlingendeel wordt op korte termijn in gebruik genomen. Al deze gegevens worden inzichtelijk geadministreerd. Over het gebruik van de instrumenten, de interpretatie van de verkregen gegevens en de consequenties daarvan worden op schoolniveau afspraken gemaakt en deze worden nageleefd.

Leraren signaleren aan de hand van de resultaten vroegtijdig of leerachterstanden te groot zijn en/of de ontwikkeling stagneert. Hierbij hanteert de school de update van de normen (van september 2013) nog niet. De leraren maken analyses van alle beschikbare resultaten en gebruiken de conclusies daarvan voor de afstemming van het onderwijs aan individuele of groepjes leerlingen of het bepalen van de extra zorg. Het resultaat van de analyses wordt per leerling vastgelegd in de groepsoverzichten door aan te geven welke onderwijsbehoeften leerlingen hebben en in welke subgroep (basis, instructie-afhankelijk of instructie-onafhankelijk) ze voor lezen, taal/spelling of rekenen zijn ingedeeld. Voor de leerlingen die extra zorg nodig hebben, staat het doel en de aanpak beschreven. Alhoewel er voor deze leerlingen wel een nadere analyse heeft plaatsgevonden, bijvoorbeeld voor rekenen door gebruik te maken van specifieke analyseformulieren waarbij ook een diagnostisch gesprekje is gevoerd, is het resultaat van die analyse alleen impliciet terug te vinden in de groepsoverzichten. Hierdoor is het bijvoorbeeld voor de intern begeleider moeilijker om snel te zien of het gekozen doel en de aanpak passen bij het geconstateerde probleem. De school zou dit kunnen oplossen door voor de leerlingen die extra zorg nodig hebben ook het resultaat van de nadere analyse op te nemen in het groepsoverzicht.

Op basis van de groepsoverzichten worden de groepsplannen opgesteld. Voor rekenen/wiskunde zijn dat er vier per jaar, voor de andere leergebieden twee. De groepsplannen beschrijven voor de drie subgroepen en de na te streven doelen waarbij ook het beheersingsniveau wordt vermeld en de wijze van aanpak. In de groepsplannen staat de afstemming van de instructie en verwerking gepland. In de geobserveerde lessen is gezien dat leraren gebruik maken van methoden die afstemming mogelijk maken en de instructie en verwerking afstemmen op de leerlingen. De afstemming van onderwijstijd vindt onder andere plaats doordat er voor sommige leerlingen meer instructietijd is gepland, ook worden er in de weektaak keuzes gemaakt zodat sommige leerlingen voor bepaalde leergebieden meer of andere oefenstof krijgen en daardoor ook meer tijd aan dat leergebied moeten besteden. Door de opzet van de groepsplannen is het echter minder goed inzichtelijk wat de verschillen zijn tussen de drie subgroepen. De afstemming kan nog in kwaliteit toenemen door bijvoorbeeld hogere eisen aan het beheersingsniveau of extra doelen te stellen voor de instructie-onafhankelijke groep.

Leerlingen waarvoor extra zorg gepland is of op een leergebied een afbuigende leerlijn hebben, staan in de groepsplannen ook apart vermeld. De geplande zorg wordt planmatig uitgevoerd; een deel daarvan vindt buiten de klas plaats door de remedial teacher. De school is recent gestart met het opstellen van een ontwikkelingsperspectieven voor leerlingen met een afbuigende leerlijn. Die perspectieven voldoen aan de te stellen eisen.

De school evalueert ook de effecten van de afstemming en de extra zorg. De afstemming wordt per leerling geëvalueerd; afhankelijk van het resultaat worden leerlingen bijvoorbeeld ingedeeld in een andere subgroep. Als een hele subgroep de doelen niet behaald, is echter nog niet terug te vinden wat het vervolg is voor het volgende groepsplan. Doordat er voor de extra zorg concrete doelen zijn gesteld, kan de school ook nagaan of die doelen zijn gerealiseerd en beredeneerde keuzes maken voor het vervolg. In de schriftelijke evaluatie is nog minder aandacht voor het proces; dit wordt volgens de school wel besproken.

Schoolklimaat en kwaliteitszorg

De inspectie gaat er vanuit dat minimaal eens per twee jaar de veiligheidsbeleving van leerlingen en leraren systematisch in beeld worden gebracht. Basisschool St. Laurentius heeft op basis van de inzet van bestuursbrede (één keer in de drie jaar) en schoolspecifieke instrumenten (jaarlijks) en een incidentenregistratie, inzicht in de veiligheidsbeleving. Voor de leerlingen is dit inzicht in eerste instantie verkregen aan de hand van de jaarlijkse pesttest; voor de leraren op basis van de gesprekkencyclus. Daarnaast beschikt de school over een, deels bestuursbreed, veiligheidsbeleid

dat is gericht op het voorkomen en afhandelen van incidenten; een voorbeeld hiervan is het respectprotocol.

Op de school is sprake van een cyclisch proces van kwaliteitszorg. De school heeft inzicht in de kenmerken en de onderwijsbehoeften van haar leerlingen en vertaalt dit naar haar onderwijs. Op basis van de evaluaties van de resultaten en het onderwijsleerproces worden conclusies getrokken die richting gevend zijn voor de verdere schoolontwikkeling. De evaluatie kan nog verder aan kwaliteit toenemen door ook eigen schoolspecifieke streefdoelen te formuleren voor de resultaten en de voor de komende jaren geplande evaluaties van het onderwijsleerproces vast te leggen.

De school werkt op basis van haar schoolplan en operationele jaarplan planmatig aan de verbetering van haar onderwijs. Opbrengstgericht werken, handelingsgericht werken met groepsplannen, woordenschatonderwijs en -didactiek en het onderwijs in begrijpend lezen zijn de belangrijkste lopende verbeteractiviteiten. Door de doelen van complexe meerjarige verbeteractiviteiten concreter te beschrijven, wordt nog duidelijker wat in een bepaald jaar wordt nagestreefd. Door het aanwezige schoolbeleid, roosters en plannings, de uitgevoerde klassenobservaties, vergaderingen en scholingen is er in voldoende mate sprake van borging. Ook verantwoordt de school zich in voldoende mate aan belanghebbenden door hetgeen is vermeld in de schoolgids, de nieuwsbrieven, de ouderavonden en de info-avonden.

De zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op bevordering van sociale integratie en actief burgerschap is van voldoende niveau. Aandachtspunt is de evaluatie of de beoogde doelen in deze zijn gerealiseerd.

3 CONCLUSIE

Kwaliteit

De inspectie concludeert dat de kwaliteit van het onderwijs op basisschool St. Laurentius op de onderzochte onderdelen op orde is. Uit het onderzoek is gebleken dat de school op die gebieden geen tekortkomingen kent. Om die reden wordt het reeds aan de school toegekende basisarrangement gehandhaafd. De bevindingen zullen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse, waarbij opnieuw de vraag aan de orde is of het toezichtarrangement eventueel moet worden aangepast.

Naleving

De inspectie concludeert tevens dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

BIJLAGE 1 OORDELEN

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2012. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2012 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Opbrengsten		1	2	3	4	5
1.1*	De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.2*	De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.5	De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.					•

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.1*	Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			•	
2.2*	De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			•	

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.3	De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.			•	
2.4*	De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.			•	
2.6	De school heeft een aanbod gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit in de samenleving.			•	

Tijd		1	2	3	4
3.1	De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			•	

Schoonklimaat		1	2	3	4
4.4	De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel en in de incidenten die zich op het gebied van sociale veiligheid op de school voordoen.			•	
4.5	De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen van incidenten in en om de school.			•	
4.6	De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op de afhandeling van incidenten in en om de school.			•	

Didactisch handelen		1	2	3	4
5.1*	De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
5.2*	De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.				•
5.3*	De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.				•

Afstemming		1	2	3	4
6.1	De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.2	De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.3	De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.4	De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	

Begeleiding		1	2	3	4
7.1*	De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.				•
7.2	De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.			•	

Zorg		1	2	3	4
8.1	De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			•	
8.2	Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			•	
8.3*	De school voert de zorg planmatig uit.			•	
8.4	De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			•	

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.1	De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			•	
9.2	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			•	
9.3	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			•	
9.4	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			•	
9.5	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			•	
9.6	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			•	
9.7	De school draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit van de samenleving.			•	

Wet- en regelgeving		Ja	Nee
NT1A	De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	•	
NT2A	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO).	•	
NT4A	Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	•	
NT4B	Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).	•	